

II h
642

ORATIO
DE PROFANITATE
TURCICÆ RELIGIONIS

deque rebelliosis maledicti regni ini-
tjis & incrementis,

habita,

In

Incljta Academia VVitebergensi

à

VIRO CLARISSIMO
ET DOCTISSIMO DOMINO

M. ANTONIO EVONYMO CARINTHO,
Ethices & Logices Professore publico, cum 45. doctos
viros gradu Magisterij publicis solenni-
tatibus insigniret:

Item

QUESTIO,

An de Turca imperio & potentia Tyrannicâ ulla in scripturis divinis
extet predictio, & quid de illa Spiritus Domini dicat,
proposita,

à

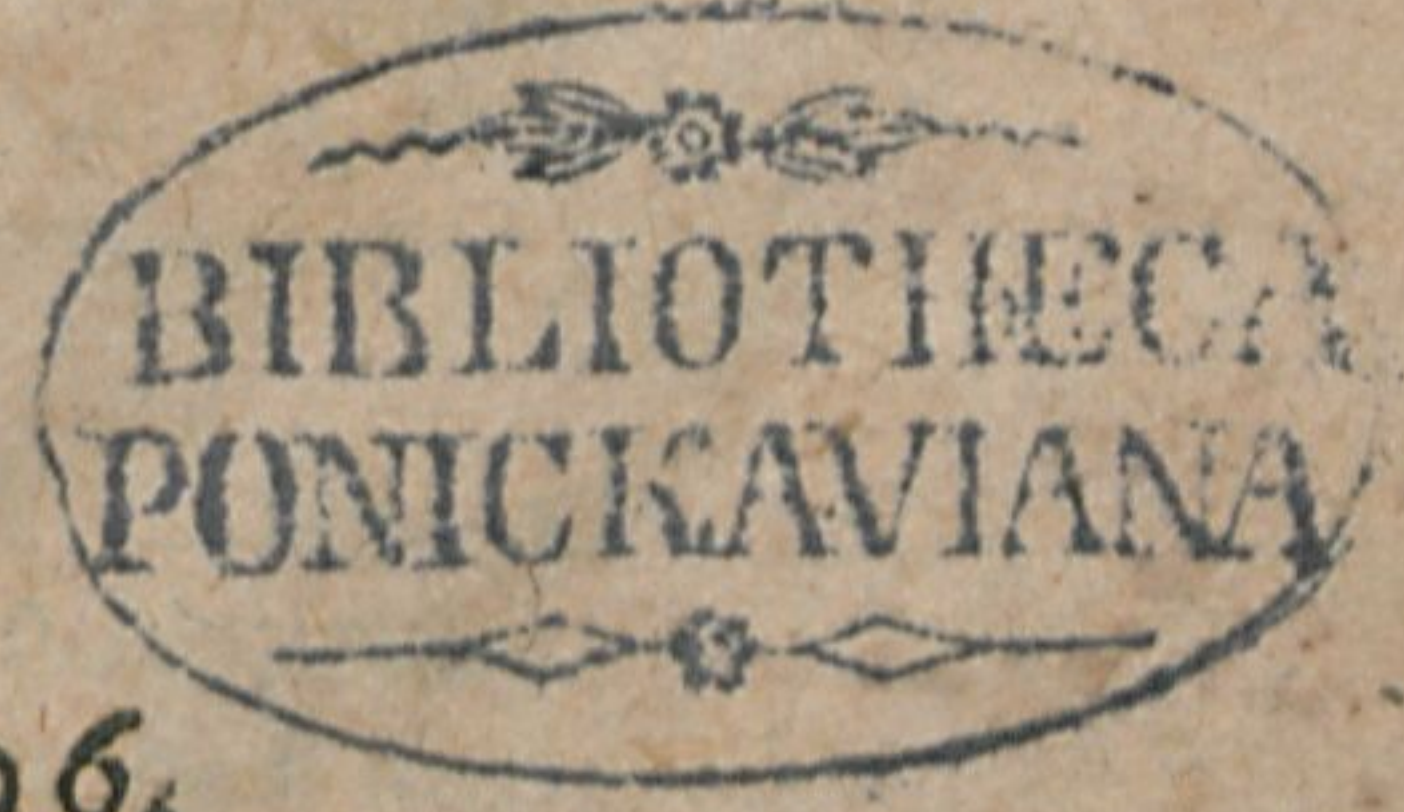
M. IOHANNE BOCATIO P. L.
Scholæ Epper. Rectore, cui respondit

vir clarissimus, doctissimus et humanissimus, M. LAURENTIUS FA-
BRITIVS Hebrææ linguæ Professor publicus.



WITEBERGÆ,

Typis M. Georgij Mulleri, Anno 1596.





Ad

**Viros Nobilissimos ac Am-
plissimos, Iudices, Senatores ac centumviros, trium
primariarum metallicarum in Hungaria superiore
ciuitatum, Schembnizij, Crembnicij, Novito-
rij &c. Dominos ac fautores suos perpe-
tuò colendos,**

**M. IOHANNES BOCATIVS, P. L.
Scholæ Epperiensis Rector,**



PRECES.

Quod felix faustumq; sit; in spectatissimam hanc coronam actu solenni prodeo; Candidatos hosce, tam integritate, quam cæteris rei literariæ ornamentis conspicuos, in lucem aspectumq;, laurea Apollinea ornandos, produco: Quos ut Ecclesiæ & Reipublicæ hisce honoribus publicis feliciter consecrem; ab eo, qui omnis sapientiæ fons est & scaturigo, quiq; rei literariæ unicus est assertor & propugnator supplex oro & contendo,
Amen.

Magnifice Domine Rector: Generosissimi Domini Barones: Viri Clarissimi, Reverentia, Rerum usu, excellentia, multiplicij doctrina, & cæteris humanitatis ornamentis, eminentissimi, Collegæ omni animi cultu suspiciendi, Coronaque spectatissima.

ORATIO.

Gloriam, cum insignem in rebus cæteris, tum non postremam in re militari, à Germanis traditam majoribus: Et Axioma Romani Imperij, virtute Theutonorum Principum ad decus Patrium adjunctum; & gravia periculosaq; bella, partim in Asia, partim in Europa & Africa, contra Turcicam immanitatem, terra, mariq; gesta, eeu præclara illustraque Germaniæ ornamenta, edocent & evincunt.

Cum enim Lex Mahometana crudelissimis consilijs dictata jam inde à mille ferè annis Christianos denotarit necandos, trucidandosque: Colluvies illa antiquior Saracenicæ, nec non moderna

derna Turcarum Sentina, in extirpando Christi nomine, omnes nervos hostiliter intenderunt, instructissimis exercitibus bella finitimis intulerunt, ferro & flammis aras & focos vastarunt, imò tanquã ad funus Ecclesiæ divolârunt. Salutem, proh dolor, fortunaſq; , regna Christiana, vel intolerabili tributi pondere, vel durissimo servitutis jugo, redimere, coacti fuerunt. Quid? in Germaniæ luce hasta Turcica figi. Germanique de sanctissimi Imperij dignitate dimicare videbantur.

Sed Deus ille Israël, pater orphanorum & viduarum, præterito anno ad judicandam suam causam exsurrexit, lucem patriæ attulit, belli impetum aliquantum repressit, vindicemq; , gladium in truculentiam Turcicam dirinxit. (Psal. 68.)

At enim quamvis Dei præpotentissimi nutu & consilio quædam victoriæ insignia ab immanissimo hoste miles Christianus reportarit: quæ tamen tanti est tyranni potentia, quæ sunt armorum genera, quæ bellorum gerendorum rationes: palmam aut victoriam nondum reportasse, res ipsa loquitur. Maculam enim proximo bello susceptam, omnimodè delendam statuet, nec in nomine Ottomanico insidere aut inveterascere permittet: Turcis enim *μηδὲρ ἄσβεστον μηδὲ ὠμόπεροπῆων ζωόν*. De vastitate igitur & de pernicie Christiani orbis cogitans bellum extrema hyeme apparavit, hoc vere contento studio cursuque suscipiet, mediæ æstate conficere gestiet, neq; servitutē nostram, ut antea, sed iratus sanguinem hauriendum concupiscet. Nullus ei ludus jucundior, quam cruor, quàm cædes, quàm ante oculos trucidatio.

Quæ cum ita sint, inq; multorum annorum pavore & terrore bella Turcica ita metuamus, ut præterea nullius arma tantopere reformidemus: Sitq; operæ præcium, ut religionis Turcicæ impietatem, imperij originem & incrementa umbratili delineatione optimarum artium studiosis ob oculos ponamus: argumento *ἐπιξηγητικῶν*, cum religionis profanitatem, tum maledictæ politiæ initia & progressus, ita pertexenda duxi, ut inde ingenuæ liquesceret juventuti, cum quibus hostibus Romani confligant exercitus, qua spe, quaq; fiducia, in blasphemam rebellemq; gentem arma expediant.

Vt autem oratio recto decurrat tramite, fundamentis aperiam firmissimis, *Ἐκ θεοσεκείων* Mahometanam, partim ex heresiarchicæ *κακοζηλίᾳ*, partim verò ex seditiosa rebellionē fluxisse & pro-

promanasse. Vt enim Simia Dei est Satan: ita Turcicam μηχέ-
νοξείων perpetuarum κακοζηλιῶν esse congeriem, firmamentis
solidis docebo. Ac licet prodigiosa suæ legis portenta pro reli-
giosissimo Dei cultu venditent: ideoque in Christi oviculas, ceu
hostes Dei insensissimos, insurgant: experimentis tamen infalli-
bilibus evincam, κακοζηλιμένους illos & nefarios Vopiscos, propter
gloriam Dei, propter sanctissimum Christi nomen, retundendos,
extirpandos, eradicandos.

Bella enim movent Turcæ Christo, religionis novo inaudi-
toque genere introducto: bella movent Christiano orbi, Roma-
ni Imperij jura, columnas & bases funditus everfuri. Hæc verò
dum pro more Academiae, proque consuetudine Collegij, in gra-
tiam Candidatorum Ornatissimorum paucis pertexo: quo debeo
animi cultu oro, ut Academiae institutis, Collegij dignitati, Can-
didatorumque honori, hac in parte faveatis; & me, de profanita-
te Turcicorum sacrilegiorum, deque rebelliosis imperij initijs,
(quatenus scil. Satanæ astu per κακοζηλοσύνην sunt constituta,) dif-
ferentem, benignissimis auribus audiatis. Ego, qua fieri poterit
brevitate, rem expediam, & quod orationis splendori deerit, bre-
vitate verborum resarciam. De meis verò horumque candidato-
rum studijs ea profiteri possum, quibus totius Academiae Symmy-
stis, spectatissimæque huic juventutis coronæ sanctè devincti sumus.
Deus dirigat cursum nostrum. A principio, ut animo cernatis, qua
specie, quibus blandimentis Turcica deliramenta orbi Terrarum
oculos perstringant, ut plerique in ipsorum θεοσυγίαν jurent: in
mentem veniat vobis Paulinum illud: (2. Corinth. II. Satanam
in angelum lucis transformari. Iam enim quid est augustius,
quàm populum nuncupari fidelem? quid verò magnificentius,
quàm peculij Dei nomen usurpare? At hoc specioso, hoc glorio-
so titulo Pseudomantes Turcarū suos insignivit: Maselaminum,
vel Musulmannos Luciferi coniutatos appellitari voluit. Musul-
mannos populum interpretamur fidelem, populū orthodoxum,
gentem servatam, plebem salvatam: Ediverso autem Christia-
nam Ecclesiam, gentium colluviem, labem, cænum: Romanum
Imperatorem, infidelium incredulorum, irreligiosorum caput;
arma Christiana, gladium ethnicum, Satanæ vates perfidè procla-
mavit. Sed o ridiculum caput, quasi non ante sexcentos annos
Gnosticorum hæreticorum conciliabulum, itidem solum se veri-

ratis fontem exhaustisse somniarit. Iren. lib. 1. cap. 24. Quid itaq;
mirum filium Belial, Turcarum fictorem & formatorem solum se
viam salutis invenisse jactitasse.

At est hoc primum Turcicanæ κακοζηλώσεως documentum,
cujus vanitate Christiani exercitus non modò non terreantur; sed
etiam ad animi firmitatem infractiorem, in pessundandis sacrile-
gis catharmatibus, accendantur, inflammentur. Equidem enim in-
genium, in confingendo Musulmannorum fabuloso nomine, mi-
rificè prodidit Satan: Mendaciorum enim est pater & μηχαρξία-
φθ, homicidiorum ἀυξήτης: At obsecro, attendite, quæ in alio
κακοζηλωμάτωρ genere concinnando, mendaciorum plaustra con-
gesserit. Quis nescit? Abrahamum proclamari fidelium patrem,
Rom. 4. Quis est? qui non intelligit, dignitatem hanc sanctissimæ
Patriarchæ, non modò esse præclarissimam, sed summam: in qua
participanda neminem habet secundum. Sed enim huc dementias
Turcæ processerunt: ut in manifestissima falsitate fucum facere
non erubuerint. Circumcisionem enim venditant: Circumcisio-
nis participatione Abrahæ posteris se aggregant. Ex schola nanq;
cui impiè valedixerunt, Mosaica, cognoverunt, Abrahæ semè be-
nedictionis fore hæredem, Gen. 21. Solam itaq; Turcicam conju-
rationem benedictionis fore participem, superciliosè præsumere
non dubitant. Sed quis, obsecro, mente adeo est obtusa, qui non
persentiscat, Spiritus infernalis hoc esse aucupium, seducendiq; ar-
tificium? Scilicet ideo benedictionis hæreditatem suis pollicebun-
tur Turcæ, quòd phrenetico insulsoq; instituto ad circumcisiònẽ
relapsi, reliquas religiones obliterant, nigro calculo damnant, ad
orcum relegant. Pater omnino fidelium est Abraham: Sed vera fi-
de à Christo benedicto semine pendentium. Hic enim est, qui pro
peccatis nostris est traditus, quiq; propter justitiam nostrã à morte
resurrexit. Rom. 4. Neq; etiam Abrahæ semen ulli censentur, nisi
qui baptisati Christum induerunt, Gal. 3. Rom. 6. Increpet itaque
Deus hunc Satanam: Evanescant hæc folia Sibyllina Bryllis Mer-
curialis. Hæc est enim vita æterna, ut agnoscant te solum verum
Deum, & quem misisti, Iesum esse Christum. O igitur furorẽ lym-
phaticum, ò vesaniã æterna morte piandam, qui hæredes Abra-
hæ perhiberi volunt, benedictissimũ illud semen Abrahæ, Filium
Dei, non modò non exosculantur, sed etiam æterna divinitate
exuunt. Quærent enim ex nobis, nunquid numen divinum spiri-
tuo

tus sit ἀκίβητ & ἡγοῖ ἀγαπῆτ &? Annuimus. Hinc δ' αὖτις δ' ἀκτῶν
concludunt, omni abominatione esse abominabilius, Spiritualem
essentiam, cui uxor associari nequeat, genuisse filium. Auctor est
Damascenus in Colloquio Saraceno. Atqui verò licet ratione
Circumcisionis Turcæ superbiant: tamen cum non circumcisio
carnis, circumcisio sit, sed circumcisio cordis, quæ fit spiritu: Rom.
2. Frigescit, labascit, vanissima hæc Turcarum de semine Abrahamæ
jactantia, quæ historiæ etiam lumine, antiquitatisque memo-
ria diluitur. Tartaricam enim Scythicamque barbariem Aquilo-
nares & orientales orbis terrarum partes explere, cum ab experi-
entia, tum à seculorum multorum historia edocti sumus firmissi-
mè. Iam ex Tartarica illa progenie, Scythicaque farragine, Tur-
cos descendisse, ex quibus Caucasæis rupibus, non Abrahamæ lumbis, pro-
diisse, autoritate non tantum Herodoti & Plinij, sed etiam Pom-
ponij Melæ, authorum gravissimorum, planum evadere potest.
Vnde Neoterici etiam Cosmographi in partibus Tartaricis Tur-
carum antiquam sedem assignant & notant. Quid enim Tyrca-
rum vel ZTurcarum nomen, ipsorum dialecto, aliud denotat?
quàm nomadas aut ἀμαξοσίτες, hoc est, bubulcos, opiliones, ar-
mentarios, quales in Scythicis Tartaricisque in plaustris hodie-
rum usque diem pascuis sectandis vicina quæque depopulan-
tur & devastant. Hinc fit, ut latroneculi illi cruenti Turcicum
nomen nulla ratione audire sustineant, sed rejecta hac ignomi-
niosa nomenclatione, ἡλωῦσῶν sacrilego, Muselmanni, seu or-
thodoxi, velint nuncupari. Sed garriant illi, quæ garrunt:
arbitrario decreto Abrahamæ ὡσαύτῃ αὐτὰ se nunquam obtrudent.
Stat enim immotum, quod Ecclesia Dei ex Ezechiele & Apoca-
lypsi Iohannis θεοπνεύσῳ colligit, Apocal. 20. Ezech. 38. & 39.
Turcam esse funestum illum Gogum & Magogum, seu Tar-
taricum Septentrionalium tabernaculorum inhabitatorem, mon-
tisque Sionis everforem,

Quamobrem somniant Turcæ, quando circumcisionem
venditant, quando Abrahamæ hæreditatem aucupantur. Ecquis
enim est: qui Salvatoris illud non infallibile habeat: Quisquis non
colligit mecum, dispergit. Iam verò cum ante mille ferè annos, sex
alia antiquior Saracena, posteritatis Abrahamæ titulo, superbièrit,
eoque nomine florentissima orientis regna sibi vendicàrit: Turcæ,
obscu-

obscuritate nominis adhuc ignobiles, à Persis semel atque iterum contra illos evocati, non modò Persas ipsos oppresserunt, sed & Saracenos, licet eorum religioni subscripserant, Abrahæ filiorum titulo regna mundi occupaturos, confecerunt & labefecerunt: Annoq; demum 1051. proprium in Asia imperium constituerunt, perq; ducentos annos longè lateq; ferro & flammis omnia vastarunt. Sed enim neque hoc pestiferum & execrabile Turcarum regnum primò exortu diutius constare poterat. Tartari enim, Turcarum contribules, contra eosdem Armeniorum instinctu, allecti totam potentiam Turcicam ad ducentos annos, annihilarunt & contriverunt. Lupus enim Luporum faucibus devoratur, & minimis momentis, maximæ inclinationes temporum fiunt, ut differit Orator,

At verò ut mala herba non perit: Ita Turcæ, tam suis, quàm alienis oppressis, duce Ottomanno rursus emerferunt, subq; Imperio Rodolphi primi denuò Asiam recuperarunt, idq; Anno 1300. Ex his incrementis ad summum illud potentiae fastigium sunt eluctati, qua, tempore hoc Ægyptum cum Hierosolyma, Asiam Minorem cum utraq; Armenia, Imperia tandem Græca, Trapezunticum & Constantinopolitanum servitute premunt. Ex hæc fatorum Turcicorum digestionem, quæ à fide dignissimis historicis, Haithone Armenio, & Leone Afro, annotantur, liquidò constat, Turcas non tantùm benedictissimæ posteritati Abrahæ non esse aggregandos, sed etiam posterorum Abrahæ, quàm γυναικῶν, tam adulterinorum, esse direptores, vexatores, eversores. Atque hæc, hæc Christianum militem animare, hæc pectora roborare, manus firmare, conveniebat: Armis enim religiosissimis nostri milites invadunt spuriam & κακοζηλοτικὴν Abræ sobolem, Tartaricasq; belluas, Scythicas bestias.

Obstreperet quispiam, scrupulum non exiguum hac ipsa narratione esse iniectum. Quod enim, in obtinenda Abramica hæreditate Turcicæ κακοζηλοσύνη fuit detractum, illud maledictæ Saracenorum jaçantiae fuit adjudicatum. Cum enim Turcæ ut dictum est, ex ruderibus & cineribus Saracenorum sint suscitati: profanæque duntaxat religionis professione, hæredum Abrahæ titulo ζηλωτικῶς exultent: Ipsa sanè fax Saracenicæ, quæ primitus huius tituli possessionem venditabat, Abrahæ semen nonnullo saltem argumento perhibebitur. Nunquid enim fateri non cogimur

mur? Abrahamum genuisse Ismaelem, ex Ismaele verò prognatos Agarenos vel Saracenos, Turcarum in religionis impietate antecessores. Neque enim sacrorum oraculorum gnaros latere potest. Mosen Abrahamo associatam tradere Hagarē ancillam, ex q̄; hac conceptum Ismaelem, omnium Saracenorum parentem Genes. 16. Iam cum in hac Agarenica Abrahamæ posteritate, profanitas religionis, quam Turcæ amplexantur, prima habuerit initia: primi que Saracæi Abramidarum hæredum nomine (plausibili sane) aliena regna invaserint: Turcas per κακοζηλοσύνην idem, ut illi, sibi sumere, luce meridiana clarius evadet. Quum enim legitimi Abrahamæ posterii Israelitæ vi antiquissimarum promissionum, ante natum Christum, Palæstinam occupaverint: Stulto zelo Saracæi ex narrationibus Mosis, post Christum natum, itidem suorum majorum promissiones arripuerunt, simili que exemplo, κακοζηλωτικῶς tamen, Dominium sibi totius orbis ascripserunt. Neque enim ambigua aut obscura est illa, quam Moses Genes. 17. fideliter assignat promissio. Dixit Dominus ad Abrahamum: De filio Ismaele (Saracenorum scilicet progenitore) exaudi vi te, ecce benedicam ei, crescere faciam multiplicabo que vehementer, duodecim Principum familiæ ex ipso prodibunt, erit que in gentem magnam. Hæc Moses. Iam efficacitate tantæ promissionis Hagaræi suos majores, ante exitum Israelitarum ex Ægypto, in duodecim Principum familias excrevisse, ex Mose notârunt, Genes. 25. Quamobrem & κακοζηλωτικῶς majorum exemplo, & Mahometici demonis instinctu, (de quo postea,) promissionibus illis illecti, arma anno Christi 623. contra Christianam Ecclesiam Imperium que Romanum sumserunt, florentissima que Babylonæ regna ab Imperio primitus avulserunt, Africam ferè totam subegerunt, magnam Europæ partem occuparunt, & sub Caliphis babylonijs, summis sacerdotibus & principibus, usque ad Turcarum impressiones & ultra gubernarunt. Cum enim Stygijs somnijs de hæredibus Abrahamæ, successus primo quoq; tempore responderent. Abrahamæ concubinarijs illis posteris orbis dominium benedictionis jure traditum imaginabantur. Licet autem in phrenesi illa ζηλωτικῆν fictitio suppositicio que nomine Saracæo fucum fecerint: (Hagaræi enim erant ex ancilla, non Saracæi ex libera) attamen successus illos primi impetus in obtinendis victorijs, in debellandis mundi regnis, in constituendo novo imperio, pristi-

B

nis

nis Abramidarum promissionibus acceptum ferebant. Est enim Abraham revera mundi hæres. Rom. 4. Sed enim ut prædo prædoni eripit prædam, ejusq; insignia facit sua Philosopho teste: Ita Turcæ sanguinaria κακοζηλία vicissim amplissimis regnis Saracæos exuerunt, Asiam in suam potestatem redigerunt Saracæumq; insigne, nomen scilicet filiorum & hæredum Abrahamæ usurpârunt. Quocirca Diaboli fœtus, Diaboli mancipia κακοζηλωτικά belluæ sunt Turcicæ: Saracenos viro Turcicæ impietatis primos fundatores, ex Abrahamæ lumbis revera prodijisse, fateri cogimur. Diceres, quid audio? Ergone Deus Abrahamæ generatione ad flagellandam Ecclesiã, ad eradicandum Christi nomen, utitur? Inexplicabile est, fateor, hoc Dei consilium, impervestigabile judicium. Chaos tamẽ inexpiabilium flagitiorum manum Saracenicam in Christi gregem armasse, res ipsa loquitur, Abrahamæ enim erant propago ex Lutho, cum Moabitæ, tum Ammonitæ, Gen. 19. Abrahamæ furculi ex Jacobo Patriarcha, Edomitæ, Gen. 25. Abrahamæ ex Ismaële plantagine, de quibus sermo est, Saracæi: Sed truculentiores hostes Ecclesiam Israeliticam olim non sensisse, Psal. 83. conqueritur. Conspirârunt, inquit, pariter, tabernacula Edom, Moab & Hagaræi &c. Quid igitur mirum: si in Ecclesiam Novi T. enormiter delinquentem, Abrahamæ eandem propaginem exarmavit, varijsq; fortunæ successibus ad summum potentia fastigium Deus sustulit. Circumspiciamus quæso, atq; rem altius reperamus: Similia sanè experimenta in Dei populo habebimus obvia. Parens regis Herodis Antipater ex Idumæis erat oriundus: Idumæi verò genus trahunt ab Edom Abrahamæ Abnepote. Trecentos itaq; annos sub Herodidum stirpe & quidem Abramica pressa fuit Iudaica Ecclesia. Valet enim illud Psalmographi: Non cessabit sceptrum impiorum super sortem justorum. Sceptrum itaq; impietatis olim erant Saracæi, Turcarum antecessores in præmendis Dei electis: Sceptrum impietatis Turcica vorago & gurges quo hodie magna pars Ecclesiæ absorbetur. At rursus occurreret mihi quispiam, qui ad tanta Saracenicæ inundationis incrementa respiceret. Mirantur enim quomodo sanguinaria illa colluvies ad tantam potentiam ascenderit? qua ratione Imperio Romano utcunque florente majestatis Monarchiæ orbisq; terrarû vastatrix extiterit? Scilicet, ut propter vitia principum maxima regna corruunt, utq; propter rebellionem & seditiones subditorum funditus eradicantur: ut est in

Pro-

Proverbijs Salomonis: Job. 34. Propter peccata populi regnare
facit hominem hypocritam & tyrannum: Ita inter intestinas Im-
perij Orientalis distractiones, rebelliosa & seditiosa κοκοζηλώμα-
τα, tam Saracæorum, quam Turcarum, in tantum invaluerunt, ut
majestatem Romanæ Monarchiæ tandem excedere videbantur.
Stabilimenta enim Mahometanæ dominationis ex turbationibus
zulicis, exq; Theologorum perniciosis scripturæ depravationibus,
magna ex parte fluxisse, ex sequentibus liquidò constabit. Ptol-
mæo & Plinio alijsque Cosmographis referentibus, regiuncula,
quam Agareni ab Abrahami usque temporibus, incoluerunt, in-
terjacet Ægypto Terræque sanctæ: & quidem in illo Arabiæ
Petræ deserto, cujus magnam partem populus Israeliticus in
itinere Ægyptiaco quondam emensus est. Iam verò cum Tra-
ctus ille, fabulosus fuerit sterilisque: Hagarenica gens egen-
tissima & famelica aut mercaturam exercuit, quemadmodum li-
quet ex Historia Iosephi à fratribus huic progeniei Ismaeliticæ
divenditi, Gen. 37. aut latrocinijs domesticis itinera solitudinis A-
rabicæ infestavit, ut constat etiam ex itinerarijs nostratum, ad
montem Sionem per diserta illa proficiscentium: aut seditiosis
grassationibus Romanorum fines inquietavit: Vnde nerva Impe-
rante seditiosos Agarenos per Trajanum ducem oppressos esse,
annotant Dion & Ammianus; Psalmus quoque 83. conqueritur,
irruptiones in terram sanctam ab Agarenis factas: aut tandem o-
peram belligerantibus Monarchis & Dynastis locavit, ut jam pa-
tebit. Cùm enim Anno Christi 622. & 23. Heraclius Imperator
Orientalis bella cum Persico Rege gereret: Agareni ex Arabia
Petraea evocati, operã in debellandis Persis Imperatori egregiam
navârunt, inq; obtinendis aliquot victorijs non parum adjumen-
ti Romano exercitui attulerunt. Partis verò tot victorijs, stipen-
dia Hagarenicis copijs fuerunt denegata, ducum bellicorum su-
percilio & insolentia, qui vel canum nomine Agarenicum mili-
tem injuriosius excipere non verebantur. Hoc intempestivo du-
cum Constantinopolitanorum fastu, excitatum est, proh dolor,
incendium, ad cujus flammam extinguendas, non Asiæ, non Afri-
cæ, non Europæ vires, unquam satis validæ fuerunt, sed innume-
ræ animarum myriades per tot seculorum decursus pessum ive-
runt. Ad injuriosa enim convitia militarium ardelionum, Haga-
renici Stratiotæ fredebant, fremebant, perque seditiosam con-
spirationem rebellionem movebant, gregales exasperabant co-
hortes



hortes & vexilla iungebant, denegata stipendia non amplius ver-
bis aut ex postulationibus exigebant: Sed circa Damascum, im-
petu facto, rapinis & incendijs omnia explebant, infesta signa fu-
rentes patriæ finitimis inferebant, omnia depopulabantur, depræ-
dabatur, omnia vastabant, iripiebant, concidebant. Principia hæc,
proh Deum immortalem, si tempestivè repressa fuissent: tanto
malo inventum fuisset remedium: omne enim malum nascens fa-
cile opprimitur, ut est in Philippicis. Sed muliebri parricidiū Im-
peratricis nefandæ huius tragædiæ inhibitionem, proh dolor im-
pediuit. Luctuosam verò hanc totiq; generi humano exitiosam re-
bellionem refero ad impia κακοζηλωμάτων genera. Vt enim Le-
gitimi posterij Abrahæ, Israelitæ, per rebellionis speciem à tyran-
nide Pharaonis in libertatē se vindicasse videbantur: Ita Saraceni-
cæ furia, cum se Abraides venditabant, jugum Romani Imperij,
quod tum temporis Ægypto & Arabiæ incumbebat, seditiosam
rebellionem fatali tamē quadam inclinatione & ineluctabili fato
excutere aggressi fuerunt. Aulicum itaq; κακόνθεσ in irritatio mi-
litari furore: Militaris item in movenda rebellionē audacia Ili-
adem Saracenicorū exitiorum fundavit. Iacta enim erat alea, con-
spiratio contra Imperatorem facta: confluebant undiquaq; mil-
leni, prædæ & rapinarum socij futuri, fortuna aurā elati direpti-
onibus finitima quæque infestabant. Spes enim rapiendi atque
prædandi cæcat omnium hominum animos, Si M. Tullio in Phi-
lippi 4. credimus.

Sed confusæ huic multitudinī dux & autor opus erat, scele-
re nimirum ante alios immanior omnes. τὸ γὰρ ἀναρχὸν ἄτακτον
qblatū igitur habebat. maturè Mahometen, ex omnium scelerum
colluvione natum, Arabiam ante seditiosè infestantem, imma-
nitate nulli secundum, astutia versutissimum, opibus affluentissi-
mum, dextra validissimum.

Hic animis rebellantium se insimulabat, caput eligendū sua-
debat, egestate pressos munificentia, blandā illa conciliatricula,
sublevabat, operam tumultuantibus promptam offerebat. Quid sit?
Elegitur conjuratorum Imperator Mahometes, Mahometes in-
quam, quem sanè quasi in theatrō benè spectandum vobis exhi-
beo, Augurabimini fortassis, aut magnum regem, aut incliti prin-
cipis generosum filium. Hei mihi, hei Ecclesiæ Romanique Im-
perij majestati, toto cœlo erratis, cum ista suspicamini. Contem-
plandum

plandum præbeo, non regio satū, non heroico ortu, non ab excellenti eximiaq; virtute progressum hominem: Sed Asinorum & mulorum custodem, plagio abductum puerum, à plagiarijs precio divenditum, mercatoris mancipium, mercatorem ipsum, ducta Domini uxore locupletissima. Hic est, hic est, Saracenicorum latrociniorū ἀκρογωνιά, hic Athas ille, cujus conspiratio eam viam majestati Saracenicæ patefecit, quam nullus unquam Monarcharum sperare ausus fuisset. Hic ubique vestigium posuit, incredibiles dedit strages. Huius auspicijs Arabia felici subacta, Christianorum antiquissima sedes Antiochia, Saracæi principatus & tyrannidis metropolis est, proh dolor, constituta. O consilia impervestigabilia, judicia tamen justissima. Danielis quidem voce prædictum fuit, ultimam hanc mundi pestem grassaturam, (cap. 9.) Quin & Apocal. Iohannis, (cap. 20.) locustarum hanc abominationem olim ex abyssu ascensuram prænunciavit: Sed tamen patricidiorum tantorum ὀλικεῖν causam rectè hanc cum Psal. te reddimus: Vtinam populus meus me audisset: utinam Israël in præceptis meis ambulasset, quam brevi inimicos eorum humiliasset. Psal. 81. At regno maledicto in hunc modum constituto, scrupulus restabat de religionis diversitate. Quamvis enim Saracenicæ colluviones Abrahæ volebant esse seminaria: pro militari tamen ἀθεότητα, partim in gentilium idolomania hærebant, partim Arianorum blasphemijs crepabant: partim aliarum hæresium labe squallebant: Cùm his conspiraret infinita, cùm Iudæorum, tum Christianorum multitudo. Hæc religionum ἐπεροζυγία conjugationis durationi inimica videbatur: Conversus itaq; Sathanas ad exitiosam ἐπεροζήλιαν, hanc iniit viam. Cùm seculorum ille rex electum populum per manus Prophetarum olim direxerit, mysterijsq; salutis & regimine salutari instruxerit: Impostor Mahomet eandem semitam secutus, Prophetam se professus est, & Pseudoprophetas, Alcoranum dico, ante decennium ex hæresibus ope impiorum confarcinatas, inque volumen à Iudæo & Monacho congestas, Saracenicis conjuratis insinuavit. Causas admissæ Legis Plutonicæ non quæras: non enim lex profana, sed prædæ, sed rapinæ, captabantur, ῥηλωτῆς tamen Satane Mahomet hanc ἀφορμὴν arripuit. Propheticam eminentiam noverat in populo Dei fuisse extraordinariam, inq; reformanda Ecclesia restaurandisq; à Deo regnis usurpatam: Reformationis itaq; causas dicti-

tabat, arte confictas : Legem Mosaicam à Iudæis esse depravatam :
Evangelium à Christianis corruptum : Neutros neutrius observa-
tionem tenere sartam tectamq; : Missum itaq; Mahometem Neo-
prophetam, qui abolita lege utraq; novum, idq; ultimum religio-
nis mysterium generi humano dictaret, electumq; Abrahæ semen
ad pristinam cultus Abramici sinceritatem revocaret. O vae mise-
ris nobis, in quorum corruptelas profanamq; vitam vindici ira ita
Deus vindicavit, ut repudiata veritate, efficacissima illusionem, cre-
diderimus mendacio. Mens humana, novitatis avida, hæresiumq;
distractionibus in perplexitatem implicata : & novis inventis fa-
cile solet dare aures, & toxica pharmaca ultrò imbibere. Accipite
enim quæso experimenta quædam oraculorum cœlestium depra-
vandorum, quæ primogenitus Satanæ Mahomet ex hæresibus Ec-
clesiasticis hausit. Ex his certè intelligent exercitus Christiani tam
in κακὸς ἰσχυροὺς Turcica eradicanda laborandam esse, quam in
omnibus hæresibus exterminandis manibus pedibusq; occupamur
& enixè omnia facimus. Ecquis somniaret, tam perfictæ fron-
tis futurum hominem, qui salutis autorem se venditare ausit. At
inventus est hæresiarcha ille Phrygius, Montanus qui rugitu dia-
bolico rugire non dubitavit, salvationem hominum neq; per Mo-
sen, neque per Christum fuisse completam : Montano datum Dei
spiritum, qui salutis omnem rationem consumaret. Hieronymus
ad Marcellinum. Non erubuit, non erubuit, dico, mendax Maho-
meti spiritus Antichristianam eandem vocem mittere. Legis Mo-
saicæ imperfectionem ad salutem sufficere inficiabatur : Evangeli-
cam gratiam infidelitate hominum evacuatam. Quocirca novam
inauditamq; salutis rationem numinis consilio constitutam, quæ
per Mahometem Pseudoprophetam, non vocis ministerio, sed
aie gladij dictanda, absolutam demum salvandi viam aperiat.
Sed primum hoc est κληρονομία Plutonici spiritus documentum.
Deinde, cum passioni Christi, vel solis obscuratio, vel Pilati dicta
sententia, vel nefariæ crucifigentium manus testimonium perhi-
beant : Simonem tamen Magum, narrat Eusebius lib. 2. c. 10. ne-
gasse, Christum esse passum. Quis verò est, qui dubitet huc demen-
tiæ Mahometem esse progressurum? non certè voce sed lege luci-
ferana idem vulnus Ecclesiæ inflixit veterator Mahomet. Passio-
nem enim Domini Christianorum corruptelis Evangelio inser-
tam impudentissimo ore crocitabat. Neq; enim dubium est, ean-
dem

dem cramben Manichæos olim recoxisse. At enim alterum est hoc experimentum zeli Diabolici in Mahomete. Præterea cœlestem illam gloriã ex carnis sensu defini carnis est desiderium; Quocirca prodiit quoque Chimera Cherinthus suggestione Acharontæa inter alia mugientis, à resurrectione mortuorum Christi regnũ fore terrenum, delitijs carnis undiquaq; affluentissimum. Ir, lib. 1. c. 25. Arrigite aures, qui carnalia sapitis Mahometani, arrigite, hoc idem somnium execrabilis capnomantes alcoranicus vester sancit, confirmat, stabilit, Paradisum enim fabricat, lenonũ & ganneonũ voluptatibus impurissimum; Dignum scil: cœlum libidine militari Agarenica. Adhęc quibus lacrymis, quibus gemitibus quibus suspirijs Ecclesię illã sortemq; deploramus, qua Christi Deitas omnibus seculis lapis fuit offendiculi? Nam cum Cherinti blasphemijs invaluit, Ebionis etiam phrenesis, errorũ perpetuum seminarium, qui Spiritus S. vi Immanuelem ex virgine natum concedebat, deitatem verò perfidè abnegabat. Eccl. hist. lib. 3. c. 27. Huic, huic, demum patulas aures Alastor Mahomet præbuit. Ultrò enim & larga manu dat Christianis ex virgine spirit⁹ irradiatione Christum natum: At verò æternã huius deitatem diris devovet omnibus. Al. cap 1. Deniq; horrendis hisce blasphemijs non exsaturatus alio mendaciorũ genere divinã majestatem temerare aggressus est; Cum enim Marcion & Manichęi, cloacę illę Diabolorum, mali autorem Deum constituerint, Ir. lib. 1. c. 29. ne& fabulę huic deesset, Spartacus ille Alcoranicus, furore concitatus, alta voce idem intonare non dubitavit. Testis est Damascenus, Quid opus est verbis? nullus est in portentosa illa religionis sphynge apex, cujus vestigia non sint conspicua, aut in antiquissimis, aut recentioribus hæresibus. Deitatem enim τὸ λόγος perditè ante Mahometen abnegarant plurima Ecclesię carcynomata, Ebionis monstra Artemon Syrus renovavit, Hujus vestigijs insistebat Samosatenus Antiochiæ Episcopus, Eadẽ cerberi capita ex orco retraxit Arius presbyter Alexandrinus & Donatus Affricæ hæresiarcha: Quin ea ipsa hoc seculo recoquunt furiali voce Antitrinitarij. At enim ne horrendissimarum blasphemiarũ assertor & stabilitor Mahometes haberetur: artificiosis strophis singulariq; stratagemate rē machinatus est. Mosis, Prophetarum, Psalterijq; lectionẽ suis pmisit: Et ex Evangelio testimonia, p̄ stabiliendis perditis suis Enthusiasticis, cõquirere concessit. Dei filiũ à patris cõsortio nõ planè exclusum voluit, Blandè inculcabat: Christi Dei animã datam; In Christum

rum Dei verbum cum spiritu S. descendisse per Christum condita
esse omnia Christum ex cœlestibus rediturum, & Antichristum
Aboliturum. Alcar. cap. 2. & 3. Quis est iam hebes? qui non in-
telligat, hæc esse verba mellis: sed recessum non nisi fellis: Ines-
camenta quidem simplicium, venena verò assentientium. Nam
cum Dodonæus hic Vates persentisceret, σκύβαλα conjurata Abra-
hæ institutis esse inescanda: rursus deploratæ δυσζηλιᾶς experi-
mentum reperit. Lavacrum enim regenerationis, Baptisma cum
Judæis conspiratis sordesceret: ex Christianorum etiam conjura-
torum manibus extorquendum erat. At quum Abrahamum fuisse
circumcisum constabat: metamorphosi sacrilega repudiato Bap-
tismate suis restituit circumcisionem, Circumcisorū enim primitiæ
fuerunt Abramides, quibus Saracæi aggregari volebant. Cum item
non minus ab Ecclesiæ thesauro preciosissimo corporis & sangui-
nis Domini nauseatores Judæi abhorrent: Vitæ epulum in to-
xicum venenū transfiguravit. Iam quis ignorabat, sacrificia olim
Deo Abrahamum obtulisse: mystica igitur cœna abolita, hircorum
& taurorum sacrificia revocavit. Iam verò quis hunc spiritum
blasphemiarū accusaret? quis impium censeret? qui in sacrificijs
offerendis socios suos Abrahamæ æmulos esse voluit, qui circumci-
sionis professione ex electorum numero fore confusus est. Sed
circumcisionem ejusmodi concisionem esse, & sacrificia Diaboli
hostias, Paulus protestatur, Phil. 3. Hebr. 9. Quocirca concisos
non circumcisos Christiani exercitus concidunt & Baaliticos sa-
cificatores trucidant, non divini numinis cultores. Suboluit exi-
tij pharmaca veterator ipsemet, qui in ratificandis adque omnem
posteritatem transmittendis sacrilegijs, mendaciorum labyrintho
multis cuniculis cavere voluit. Disputando enim si Alcoranum in-
dubium vocas, capitis paratum est tibi supplicium: Volumen hu-
jus diabolici rancoris si Christianus emas: morte multaberis em-
tor cum venditore. Nemo Christianorum ad lectionem Seraphi-
cæ legis admittitur, nemini ad templa, vel Moscheas, aditus patet,
Scilicet sanctum non est dandum canibus: & Deus quoq; ex suo
cætu nonnullos excluderat, Deut. 23. Certè non κακοζηλιᾶς has,
sed μηχανοζήτιας dixeris. Ut enim fallacijs fucus quæreretur, &
rigore isto lex antiqui serpentis duratione ad omnē posteritatem
perpetuaretur: Ex superstitionibus etiam, quæ in orientalibus Ec-
clesijs invaluerant, stabilimenta & suffulcimenta quæsiuit. Mona-
chis

his scatebant omnes anguli: monasticos ordines non repudia-
bat, monastica claustra dedicabat. Peregrinationes ad sanctam
Hierosolymam superstitiosius frequentabatur. Consimiles super-
stitutiones ad proprium sepulcrum, Mechis erectum, fieri permitte-
bat. Ieiuniorum præterea quadragesimalia tempora, quæ singu-
laris castimonie specier præ se ferunt, de novo conservavit. Te-
stamenti ad sacrorum rituum & Plutonicae legis perpetuitatem
plurima legari voluit. Hæc nimirum intellexit constantissima
irreligiosæ religionis præsidia & firmamenta futura. Pharisaï-
cas illas lotiones à Iudæis acceptas, magno numero cumulavit &
locupletavit. Picturas, imagines, statuas violenter ex templis
eiecit, imitatus nimirum Leonem Imperatorem, ἐκονόμαχον di-
ctum: & digna est hæc severitas Abramicis posteris, quibus dictum
erat, non facias tibi sculptile. Hæ hæ χαμαιζηλία hominum o-
culos perstrinxerunt, in errorem pellexerunt, in æternum exiti-
um præcipitârunt. Essent sexcenta alia, quæ consultò prætereo.
Ex his verò, quod ab initio proposui, constare arbitror, Axino-
mantian cum Turcicam, tum Saracenicam, ex Diabolicis κοινω-
ζωμέτων generibus esse congestam, consarcinatam, conglutina-
tam: atq; idcirco Deo electisq; adversam & infestam. Sacrilegus
enim est titulus orthodoxorum, adulterina origo Saracæa, Impe-
rij constitutio rebelliosa & factiosa, religio ex pestilentissimis
hæresibus conscita, omnium hæreticissima. Quis igitur ambi-
gat? quis dubitet? tanquam ad commune Ecclesie & Reipubli-
cæ Christianæ incendium, concurrere oportere omnes, tela ex-
promere, ferro flammisq; hæc generis humani monstra, hæc por-
renta, hanc malignantium Ecclesiam, hanc Antichristianam con-
spirationem conficere & exinanire. Animum nobis addat Da-
nielis prædictio, quæ tria dumtaxat cornua eidem assignat, ex Im-
perio Romano avellenda. Ægyptum jam occupavit, Asiam mi-
norem subjugavit, Imperium græcis eripuit: non igitur ad sub-
limius fastigium ascendet. Ecclesiam enim Deus suam sub ty-
rannide Saracæa & Turcica exercuit ad mille fere annos. Iam
igitur cum execrabile hoc imperium, detestabile hoc regnum, ni-
hil aliud sit, quàm immanissimorum latrunculorum spelunca,
quàm rapinarum infinitarum gurges & vorago, quàm blasphe-
miarum stygiarum scyllæum barathron, quàm inauditarum libi-
dinum & parricidiorum pelagus: ô tu Deus, iuste, caste, sancte,
misericors,

*Regnum Turcicum
quædam*

C

misericors, in cruentissimas clades orbis Christiani, in sacrilegas
blasphemias, in millena parricidia, in profusissimas libidines,
propediem vindicabis, montem Sionem, sinum tuum, umbra a-
larum tuarum inumbrabis, magistratum, cum omnem Christia-
num, tum electoralem Saxoniae, petram & propugnaculum no-
strum, sapientia heroicisque animis instrues, clavum Romani im-
perij ipsemet tenebis, gubernacula totius Reipublicae Christianae
omnipotentissimo brachio tractabis, omnes fideles sanctimonia
vitaeque innocentia indues, ut Musarum haec delubra halcyonia
habeant exoptatissima, & ut mysterijs verbi coelestis vera salutis
ratione imbuamur, quod ut propter unigenitum filium facias,
votis oramus ardentissimis.

D I X I.

P E T I T I O.

His, qui avium cantum intelligunt,
Magisq; ex alieno jecore sapiunt quam suo:
Magis audiendum quam auscultandum censeo.

Antiquus ait Poeta nepos Ennii Pacuvius. In cuius
praesidio castrisque nostra non immerito militat sen-
tentia, spectat a dignitatis DECANE juxta &
Procancellarie, amice & collega amande & aestimande plus
rimi. Nam quae de vomica generis humani, de flagello
Christiani nominis, de stabulo impietatis, de gymnasio cru-
delitatis, de sacerrimo & avidissimo humani sanguinis he-
luone: in quem Poeta versus meritissimo torserim, Cui

Unus sanguis in oculis, in animo, in nigro vultu,

Oratione, cogitatione; sanguinem

Edens, hibens, quando esurit, satur quando est,

Vigilansq; dormiensq; somnians sanguinem.

De Turco, inquam, quae diffusa & luculenta orationis
ubertate differuisti, ea non ex oscinium garritu, ex praepetum
volatu, ex fibrarum & extarum inspectu; verum ex sacro
sancta verbi divini scriptura, ex historica novitiorum vete-

ruanq;

rumq; fide atq; relatu; ab experientia, ab ipsa deniq; ratione extrusis sententijs in medium sapienter protulisti. Itaq; neminem esse credo in hac amplissima concione, qui non eadem vera nimis tecum fateatur, & qua par est, quæq; animum in primis Christianum decet, curâ & pietate secum examinet æstimetq;. Sed hoc omitto. Illud potius agamus, cujus gratiâ hæc omnis instituta est sollemnitas, & cujus causa vos tanto numero hoc loci hocq; temporis præcipuè coi-
stis. Vides hic, spectabilis Decane, præstabilis Vicecancellarie, 45 lectos è juventute viros bipertitâ serie collocatos: qui singuli & universi, quâ pietatis, quâ virtutis, quâ doctrinæ res fuit, agonas suos legitime vicerunt; et tam privata pauciorum, quàm censura publica plurium accuratè instituta, digni sunt habiti, qui omninò brabèa & hunc illustrissimum ludum & exantlatum ipsorum laborem decentia è tua manu, qui Ædilis & hujus pro tempore spectaculi exhibitor, accipiant: hoc est, Artium liberalium & Philosophiæ Magistri usitata hæctenus et solenni cærimonia jam publicitus tua voce & præconio renunciatur. Idq; ut absq; mora curatû tradas & effectum, spectabilis Decane, ego, qui os vicarium cæteris in hoc illustri consessu mutuari jussus sum, officiosè te rogatû volo, minimè tamen pertinaci conatu aut ubere verborum ambitu, sed leviter breviterq; ut Candidatus olim Cæsaris: ita, ut submovisse te aut hortatus videar potius, quàm rogasse: siquidè animum tuum probè perspectum habeo jampridem, quàm nimirum lubenter, quàm item luculenter honores promerenti soleas & favere, & quantum tuarum partium est, etiam elargiri.

Frid. Taubmanus, Poëta & Professor.

C 2

Quæstio

Quæstio

Quæ non ego cum reliquis meis competitoribus spectabilis Domine Decane, præceptor & promotor dignissime, Tuæ spectabili Dignitati obtemperem, & jussa prompto animo exequar? à quo unà cum omnibus hisce creatis Magistris, quos in hoc augustissimo honoris loco & fastigio collocatos & decoratos, video multa accepisse publicè profiteor & libenter agnosco, & dum vivam, grata mente recolam, & pleno ore collaudabo. Iure à nobis exemplar edendæ alicujus eruditionis postulatur. Etsi verò mallem in hec augustissimo virorum clarissimorum confessu, & amplissima studiosorum frequentia, tacere, quàm tenuiter dicere quicquam: Tamen præstat obedire, quàm formidine exiguæ eruditionis, & turpi silentio, in atrox ingravitudinis crimen incurrere, sed quid dicam, quibus in rebus specimen profectus nestri edam? Sunt multa certè, sed dolor præcordia constringit. Vbi verò dolor, ibi manus: ubi manus & dolor, ibi clamor. Ea pars Ungariæ, ubi officio fungor Scholasticos infestissime à Turca oppugnatur, cujus quoties recordor, toties ad eius mentionem exhorresco. Subit enim animum meum cogitatio, unde sit ille Turcus, & quomodo tam immensas vires, brevi annorum intervallo acquisiverit. Insuper hoc magis dubium reddidit animum meum, Vtrum Turca forte fortuito tantas vires acceperit, an verò uspiam in divinis scripturis de tanto tamq̃ diuturno, & omnium crudelissimo Ecclesiæ hoste, spiritus Domini prædixerit. In priore questione me facilius, quàm in posteriore expedire possim. Crevit Turcicum imperium tribus causis, religione, obedientia & disciplina. Nihil attinet hic dicere, utrum verè, an falsa illorum sit religio (scimus enim illam esse falsissimam) sufficit, Turcas esse suæ religionis servantissimos, apud quos maximi & minimi nefas esse ducunt, contra ullam religionis suæ partem peccare. Quàm multi apud Christianos in multis violare, haud piaculum ducunt. Nulla apud Turcas adulteria, nulla convitia in Deum inveniuntur, quæ apud Christianos sunt frequentissima. Sua religione persuasi de fato vitæ inevitabili certam horam mortis esse, quæ nec prolongari, nec abbreviari ullis rationibus, armis aut periculis possit. Obedientia apud Turcas erga Imperatorem & duces tanta est, quanta apud nullas alias gentes legitur. Disciplina omnium severissima, quæ omnes in officio continet artissime. Pœna enim proposita est fugientibus in bello, ut reversi capite mulentur. Malunt igitur honestè cum virtute in bello occumbere, quàm transfuga carnifici colum objectare. Hæ causæ sunt quibus Turcicum imperium præ Persico et Romano creverit. Nam fuerunt in citeriore Asia duo regna sibi perpetuo
ad ver-

adversantibus quorum alterum Persicum, alterum Romanum fuisse memi-
nimus: Illud sedem in Babylone; hoc in Bizantio, quod Constantinopo-
lin dicimus, habebat. His inter se pugnantibus exortus est Mahomet in A-
rabia, versus meridiem veluti in cuspide triangulari regni Persici & Ro-
mani, qui multo aere affluens, Saracenos vages, & alijs stipendijs militan-
tes, posteros Agar & Ismaelis, ad se traxit, & exercitum collegit, quem li-
berioribus legibus & laxiore religione ad voluptates comparata, sibi
devinxit. Paulatim ex Arabia in Iudæam, hinc in Assyriam suam, eduxit
exercitum, eumque rapinis perpetuis assuefecit. Bellum gerebat Romanus
seu Bizantinus imperator Heraclius, cum Persico rege Cosroe, ut defensio-
nem Christianorum & Christiane religionis susciperet. Populatus enim
erat Cosroe Hierosolyma & Syriam, & nonaginta millia Christianorum
trucidaverat, nec pius se ab instituto discessurum affirmarat, nisi Deus
Persicum Christiani se culturos affirmarent.

Adversus huius Persici regis immanitatem Heraclius duxit exer-
citum in Syriam, eumque augebat milite Saraceno, congressus vicit ter copias
Cosroe, qui in fuga a filio majore captus & necatus fuit. Cum regnum ac-
cepisset Siroes, is cum Heraclio pacem constituit, & captivos Christianos di-
misit. Confecto hoc bello, cum militibus stipendia pacta exolvenda essent,
questores Heraclij respondent, vix sufficere, ut Græco & Romano militi
dentur stipendia, nedum ut Saracenis canum turbæ satisfacere possint.
Contumelia hac affecti Saraceni ab Imperatore Romano deficiunt, &
oppida circa Damascum diripiunt, & longè lateque grassantur. Hoc tempore
in Persia Imperator nominabatur Calipha, sub quo erant Seriphes Principes
et sultani præfecti militi, adversus hos Saraceni, qui Mahometani sunt, bella
moverunt. Hos Persæ ut depellerent, vicinos populos ex septentrione, in-
ter Pontum Euxinum & mare Caspium ad montem Caucasum in vallibus
habitantes, appellatos Turcas in auxilium adversus Mahometanos voca-
runt. Sed caso Ormasda Persi Imperatore, & Saracenis Persicum re-
gnum obtinentibus, Turci auxiliatores Persarum, certis conditionibus in
fertilibus agris ad mare Hircanum substiterunt, & rei pecuariae operam
dederunt, accepta Mahometis, quæ erat omnibus Saracenis communis,
doctrinâ. Ita Saraceni Asiæ & Persiæ fuerunt Domini centum & nona-
ginta octo annos. Factum postea, ut adversus Saracenicum Calipham
Imperatorem, Sultanus præfectus Mediæ persidis & Sogdianæ immensa
dominandi cupiditate flagrans, nomine Mahometes moveret bellum. Et
cum se Imperatoris viribus imparem sentiret, Turcos colonos ad arma
vocavit, quorum operâ Imperatorem Calipham vicit. Cum verò hic Ma-
bometes

Mohometes Sultanus parta stipendia Turcis solvere recusaret, ab illis, quos irrita verat injuria, victus & suo regno ejectus fuit. sic peregrini hospites dominos ejecerant, & Saracenorum vires attriverunt, & ceperunt in Asia Turci dominari post Christum natum 1051. cum jam Mahometicum seu Sarracenicum regnum durasset 428. annos. Nam Mahometis regnum collocatur in annum Christi 623. Cum Turci regno Sarracenorum ad se attracto paulatim ex oriente in occidentem progredierentur, & perpetuis bellis & rapinis incumberent, multis spolijs ditati, et aucta potentia ad pontum Euxinum in Armenia, Cappadocia, Galatia et Bythinia peculiare regnum constituerunt. Atq; centum & nonaginta annos quieti confederunt, donec Armenij ad exturbandos Turcas Tartaros in auxilium assci verint, quorum opera Turci fuerunt victi & in servitutem redacti. Retinuerant vero loca in Cappadocia, Bythinia & Galatia, donec rursus, attrita Tartarorum violentia Turci emergerent. Postea cum in Europa, cis Bosphorum Bulgari tumultuarentur ad compefcendum illorum furorem, ab Imperatoribus Romanis & Constantinopolitanis Anno Christi 1300, traducuntur Turci in Europam, ut socij militares, ubi confecto bello, alecti terra amenitate & fertilitate in Thracia id dederunt operam, ne domum redirent, sed suo Principi Turcico in ubere terra sedes pararent. Princeps vero Turcorum in Bythinia, Cappadocia, Galatia, regnum constitutum auget, & regnum Trapezontium Romano Imperatori ereptum suo adjungit, & subinde carpit provincias Romanis subiectas, donec tandem Romanorum viribus attritis, & seditionibus & bellis exhaustis, Turca ante annos 143. mari terraq; obsideret Constantinopolin. Adduxit enim quadraginta millia hominum, quos in tres ordines disposuit, & his terra urbem oppugnavit. Adduxit ex Aegaei & Euxini ponti littoribus collectas naves, 250. quibus Pontum Constantinopolis, rupta Catenâ, quâ accessus hostium à portu arcebantur, tandem occupavit: & diebus quinquaginta quatuor vel septem hebdomadis expugnavit, in portâ Constantinopolitanâ obtingentis hominibus attritis, quorum cadavera, reperta sunt, Trucidato vel conculcato ipso Imperatore Palaeologo, qui in fugam spem, rebus desperatis, collocaverat. Seviturum sunt in Christum Iesum, in senes, in matronas, in virgines per triduum, horribili immanitate, libidine, rapacitate. Unde Turca sit, & quomodo in immensum ejus creverit, & adhuc augeatur potestas, ferme cognovimus. Sed utrum vagus ille exercitus & latronum turba ad vastandum, diripiendum & subjugandum urbes, provincias, regna nata id absq; ullâ divinâ prae-dictione faciat, non satis exploratum habeo. Praestat igitur de hoc membro praeceptores nostros

nos audire, qui multiplici scientiâ & eruditione sunt nobilissimi. Quapropter clarissimum, doctissimum & humanissimum Virum Dn. M. LAVRENTIUM FABRITIUM, in hac Academia Professore Hebraeae linguae solertissimum, praeceptorem & examinatore nostrum, meo & meorum competitorum nomine officiosissime rogo, ut is de hoc memoret, an de Turcae Imperio & potentia Tyrannica ulla in Scripturis divinis extet praedictio, & quid de illa Spiritus Domini dicat. Qua in re si mihi & meis competitoribus hanc praestiterit benevolentiam, reddet sibi nos omnes & singulos in perpetuum devinctos.

RESPONSIO, AD quaestionem.

Hx horru, & mei sensus obriguerunt ad auditum eorum ornatissime, literatissime & humanissime domine M. IOHANNES BOEATI, quae partim à spectabili Domino Decano Collegae nostro Charissimo; partim à te, de Turca & magnitudine ejus imperij fuerunt commemorata. Et quis non exhorrescet ad recordationem nominis Turcici? Quis enim non videt Turcam esse omnipotentis Dei, scelerata Christianorum punientis, flagellum acerbissimum. Quae enim historia, quae tempora, talem perpetuum & hereditarium Christiani nominis hostem nobis exhibuerunt? Fuerunt quidem Babyloniorum, Persarum & Graecorum potentissimi imperatores, sed nullus horum crudelior Turca. Quis enim fuit potentior Ahas vero? Quis Alexandro Magno belliciosior? Horumque tamen nullus tam diu, tantamque immanem ferociam exercuit adversus Ecclesiam & populum Dei, quam Turca. Omnes illi praeter Turca, mitissimi fuerunt Imperatores. Ahas verus, (quem Iosephus Scaliger literarum decus, ex diligenti temporum & historiarum supputatione XERXEM Persarum Imperatorem fuisse notavit) qui puellam Iudaicam Esther duxit in matrimonium, Ecclesiae Iudaicae concessit praecelaram respiracionem per omnia sua regna. Cyrus, unctus Dei, quem Deus apprehensum manu duxit & cujus spiritum cum primis excitavit; Ecclesiam Iudaeorum captivam manu misit, ornatam plane regio munere, & restitatis vasit templi, quae sui antecessores rapuerant. Alexander Magnus percipit Iudaeis, Iadda summo sacerdote in ornatu pontificali sibi eunti obviam. sic maxime illustres Babyloniae Persiae & Graeciae imperatores clementiam erga populum Dei exercuerunt. Hecrum nihil unquam Turca fecit. & proculdubio nunquam facturum est. Hic enim ad vorandum semper humanas Carnes & sorbendum humanum sanguinem natus est. Quae-

Queris verò ornatissime & humanissime Domine Magister, an de Turca, ejusq; Imperio, pectus Domini in scripturis suis unquam aliquid prædixerit: Multa sanè; alia tamen alijs clariora sunt nobis. Præ cæteris illis est apud Danielem capite septimo locus, qui descriptionem, ortum, facta & perpetuum bellum Turca, quod contra sanctos geret, complectitur. Hoc ut rectius intelligatur, Danielis Prophetiam à capite accersamus, in qua primo imagines à Deo Danieli exhibitas; Deinde interpretationem earum ab Angelo expositam, videbimus, quantum præsens solennitas ferre poterit. Vidit Daniel nocturno tempore in somnio hanc imaginem: in vasto mari quatuor ventos pugnare; Et contemplatus est in illo spatiosissimo mari oriri quatuor bestias. Prima erat similis leoni; secunda urso; tertia leopardo; quarta similitudine non est picta, sed omnibus circumstantijs & proprietatibus satis est descripta. Primam bestiam descripsit formâ leonis, alis aquilinis; cui datum fuit cor hominis; quæq; steterit more hominum. Sed eventus tristis hujus bestiae fuit. Nam alæ ejus sunt evulsæ, & sublata fuit de terra. Secunda describitur ab acutissimis dentibus, quibus vorat carnem multam. Hæc inter dentes, tres costas seu cuspides acutissimas habet. Tertia similis Pardo huic alæ quatuor; capita fuerunt quatuor & data fuit ei potestas magna.

Quarta deniq; immanis furor & ferocia attribuitur. Nam describitur ab aspectu terribili & fortitudine. A dentibus ferreis, quibus omnia devoret, ab unguibus aeneis, quibus singula comminuat, & pedibus concutet. Hæc postrema bestia habet decem cornua; inter illa cornua unum, idq; parvum cornu enascitur, cui atrocitas ascribitur facta à spiritu Domini. Intuiti jam estis proceres Academiae, & tu generosa studiosorum Corona cum Magistris jam creatis picturas quatuor bestiarum. Sed quæ est ægumveia, qui sensus, quæ interpretatio harum imaginum? Sollicitè de his quæ scribit Daniel, & nos studiosè inquiremus, de quare, illæ imagines nos edoceant. Nam sciscitanti Danieli Angelus Dei hanc explanatam dedit sententiam.

Vastum mare mundus est: quatuor autem venti, & quatuor bestiae, sunt quatuor reges, qui è terra surgent; cornua vero sunt regna. Satis apertè nuncius Dei omnipotentis docet, summa in terris à temporibus diluvij, usq; ad novissimum diem quatuor esse imperia, quæ excellentiâ quadam vocantur Monarchiæ.

Prima est Babylonica in forma Leonis: descripta à robore & generositate. Attribuuntur illi alæ aquilinae, à velocitate, quod multa loca pervagata fuerit & imperio suo multa imperia, subjecerit. Quamvis
autem

autem Leonina & aquilina fuerit; cor tamen hominis habuit. Nam prudentiâ & sapientiâ administravit regnum, qua ipse Daniel Propheta secundus à rege fuit: & cancellarium, in regno Persico cum laude egit. Sed eventus hujus fuit laetuosus: ala enim ejus sunt evulsa & ipsa bestia fuit è terra sublata, quod factum est, cum Belsazer in convivio nocturno confoderetur, Cyro cum Dario Babylonem occupante. Fuerunt in hac Monarchia, aliquot Imperatores acerrimi hostes Ecclesiae Dei. Salmanasser, Sennacherib & Nebucadnezar, antequàm hic postremus septennali exilio mitesceret. Sed nullus horum fuit tam atrox ut Turca.

Secunda Monarchia fuit Persica: hæc similis fuit urso barbaro & immani: quæ, quantò ursus leoni generositate cedit tanto hæc dignitatem Babylonicam non assequebatur. Describitur hæc Monarchia à dentibus acutissimis, jussa est hæc vorare carnem multam. Nam Imperatores Persici, Cyrus, Darius, Xerxes & Artaxerxes immensas copias collegerunt & multum sanguinem bellis & rapinis effuderunt. Sed desijt & hæc bestia.

Subsequitur tertia bestia, quæ est Tertia Monarchia Græcorum, quæ ab Alexandro Magno initium sumpsit. Describitur hæc à similitudine Pardi, à Celeritate, calliditate & astutia. Nam Alexander Magnus $\mu\alpha\delta\epsilon\nu\ \alpha\upsilon\tau\alpha\beta\ \alpha\delta\delta\acute{o}\mu\epsilon\nu$ & nunquam cessans, intra duodecim annos ferme juvenis sibi Europam, Asiam, & propemodum Africam subjecit. Quatuor ala & quatuor capita attribuuntur ei, quæ quatuor regna denotant. Celebratur enim hujus Monarchiæ in primis potestas: data est, inquit Angelus, ei potestas.

Sed super est ultima bestia, quæ ultimam Monarchiam describit. Etsi verò hæc non habet peculiarem imaginem, Tamen describitur à formidine, terrore & fortitudine, cui dentes sint magni usque ferrei, ungues aeni. Hæc omnia devorat, dentibus ferreis comminuit, pedibus conculcat & unguibus aenis ad se omnia rapit. Hæc Romana est Monarchia. Ita enim hæc quarta bestia crevit, ut decem cornua facile acceperit, quæ sunt decem regna. Potiti enim sunt Romani, Africa, Ægypto, Syria, Asia, Græcia, Italia; Hispania, Gallia; Anglia, Germania. Hæc sunt illa decem cornua quibus quarta bestia fuit roborata. Sed quid sit è dum attentius Daniel hanc quartam bestiam decem cornibus auctam, contempletur: Exoritur inter, & præter illa decem cornua aliud parvum cornu. Sciscitatur igitur Daniel anxie ex Angelo interpretationem, quarta bestia, & parvillius cornu. De quibus Angelus Domini ita loquitur: Bestia quarta, regnum quartum in terra erit, quod majus erit omnibus regnis,

D

gnis,

gnis, & devorabit universam terram, eamq; conculcabit & comminuet. Cornua verò decem, notant ex ipso decem reges consurrecturos, & alius surget post eos, & ipse major erit prioribus decem, & tres humiliabit reges. Omnes quotquot in amplissimo hoc auditorio sunt facile intelligunt, hic inter decem cornua quartæ bestiae, exoriri cornu unum, in principio parvum quidem, sed quod successu temporis ita crevit, ut majus sit factum prioribus omnibus; & humiliabit seu subjugabit hoc cornu tres potentissimos reges de illis decem.

Parvum hoc cornu aliqui interpretantur de Antiocho. Calvinus in explicatione Danielis de quatuor bestijs & parvo cornu, dictatoriâ censurâ ita pronuntiavit: Longè falluntur qui hoc vaticinium ad finem regni Christi extendunt, & qui putant notari disputationem, quæ accidit trecentis aut quingentis annis post Christi mortem. Parvum cornu interpretatur idem de Iulio Cesare & Augusto, qui conculcatis consulibus, & senatoribus Romanis, omne imperium ad se rapuerunt. Dum verò parvum cornu dicitur gerere bellum adversus sanctos: hoc enarrat ille interpres ἀυτοϋνομιων, de bello quod Titus Vespasianus Iudæis intulit, & qui Ierusalem expugnatam solo æquavit. Sed hæc interpretatio, de parvo cornu & bellis ejus, est longè alienissîma à mente Prophetæ. Nam Iulio Cesari & Augusto Imperatori ea non conveniunt, quæ hic parvo cornu attribuuntur à Nuncio Domini. Nam hoc parvum cornu est separatum à decem illis cornibus. Iulij verò & Augusti potestas non fuit ab illis sejuncta. Hoc parvum cornu, tres tantum humiliat reges: At Iulius & Augustus: decem humiliarunt reges: Quicquid enim fuit Romanorum id hi Imperatores gubernarunt. Parvum hoc cornu pugnabit contra sanctos: Iulius & Augustus contra sanctos non pugnarunt. Et quomodo Iudæos, quos Titus Vespasianus oppugnavit vocabimus sanctos, cum pugnaverit contra Iudæos homicidas dicente Christo, traditos in reprobum sensum. Accedit hæc quod oppugnatis illis sanctis regnum æternum sit tradendum. Quis hæc sanus de Iudæis Osoribus Evangelij, Christi blasphematoribus, interpretabitur? Num quid Iudæi expugnati regnum Dei possidebunt in universum.

Alienissîma igitur est hæc Calvinij interpretatio de parvo cornu, quod experimur hodie oppugnare decem quartæ bestiae cornua. Omnium verò Christianorum interpretum consensu, parvum cornu, quod exoritur inter decem quartæ bestiae cornua, esse Turcicum imperium confirmatum videmus. Hanc sententiam Divus Lutherus in luculenta præfatione Germanica, quæ Danieli præfixit quoque retinuit & confirmavit
dum

dum inquit : Parvū illud cornu tria cornua de prioribus demolietur. Hoc vero cornu est Mahomet seu Turca, qui jam Ægyptum, Asiam, & Græciam tenet. Parvum hoc cornu oppugnabit sanctos, & Christum blasphemabit. Quod nos experimur hodie. Nam Turca multas victorias à Christianis reportat : abnegat Christum, & Mahometem suum supra omnia effert. Ideo non nisi ultimus dies nobis expectandus est. Quia Turca non plura quam Tria cornua deturbabit. Hactenus Lutherus noster.

Conveniunt hæc, quæ hic commentatus est piè D. Lutherus, Prophe-
ta Danielis descriptioni. Nam dicitur hoc parvum cornu oculatum esse, quo prudentia, Vigilia & intensum studium significantur bellatoris. Hæc omnia experimur, in Turca : nunquā is dormit, nunquam aliud agit, quin plures populos sibi subijcere conetur, & in miserrimam ducere captivitatē studeat. Attribuitur huic, Os grandiloquum & tumidum, blasphemum in Deum & homines, id nemini magis convenit quam Turcæ, qui se dominum cæli & terræ esse gloriatur, & horribilibus blasphemijs Christum insectatur. Aspectus parvi cornu oculati, erit major quam aliorum regnorum. Hoc parvum cornu verba faciet ex parte altissimi, erit religiosum & observantissimum religionis, sed loquitur tantum ex parte altissimi. Habebit enim consutam & impiam doctrinam, in qua tamen erunt quedam de Christo, quæ sunt verba altissimi, ut docet Alcoranus.

Est præterea bellator contra sanctos. Conterit enim sanctos. Nam hic non solum pugnabit contra sanctos, sed eos in fugam convertet, & attritis potestatem eripiet ut factum est aliquot vicibus. Sed qui tandem eventus Turcam manebit? Cornu illud parvum, seu bestia Turcica interficietur, perdetur corpus ejus, & tradetur incendio ignis, inquit Domini legatus. Non enim in perpetuum tradentur sancti in manus ejus, sed usque ad tempus & tempora & dimidium temporis :

Tum regnum & potestas dabitur populo sancto altissimi quando veniet filius hominis ad antiquum dierum & accepta potestate æternâ sedebit in Tribunali ad judicandum, & dominabitur in secula seculorum :

Ex his cernere licuit, Ornatissime & humanissime domine BOCATI, Turcam non forte fortuito grassari : sed prædixisse id spiritum Domini in divinis Scripturis, quod breviter ostendi quantum hic locus & tempus ferre potuerunt, Dixit

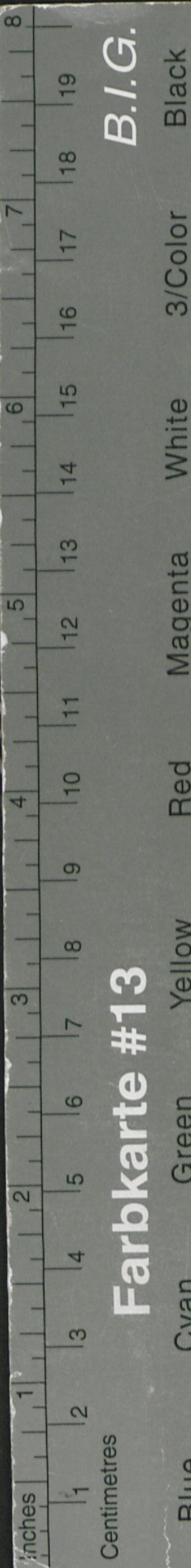
M. LAURENTIVS FABRICIVS,
Hebr. ling. in Acad. VViteberg.
Profess. publ.

Handwritten blue ink markings, possibly a library call number or date, including the number '10' and some illegible characters.

Faint, mostly illegible handwritten text in a historical script, likely Latin or German, covering the majority of the page.

ULB Halle 3
 002 169 24X



II h
642

RATIO
OFANITATE

Æ RELIGIONIS
Illiosis maledicti regni ini-
& incrementis,

habita
In
Academia VVitebergensi

à
CLARISSIMO
SSIMO DOMINO
EVONYMO CARINTHO,
Professore publico, cum 45. doctos
Magisterij publicis solenni-
tibus insigniret:

Item
VÆSTIO,
tentia Tyrannicâ ulla in scripturis divinis
quid de illa Spiritus Domini dicat,
proposita

à
NE BOCATIO P. L.
er. Rectore, cui respondit
humanissimus, M. LAURENTIVS FA-
tae linguae Professor publicus.



EBERGÆ,
gij Mulleri, Anno 1596.

